

Efficient employment in the economy of Ukraine

Vasyl OLeksiuk¹, Oleksandr Opolskyi²

¹Department of Economic Theory and Management,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Ukraine,
Chernivtsi, Karmeluika street 10/1.
E-mail: gnat27@rambler.ru

²Department of Enterprises Economy, Bukovyna State
Financial Academy, Ukraine, Chernivtsi, Karmelyuka street 10/
1., E-mail: opolsan@mail.ru

Definition of «employment» in economic science is considered as citizens' activity aimed at satisfying personal needs through receiving the income in cash or in kind for their work activity. Efficient employment of population is useful work activity aimed at the increase of work performance, increase of production volumes, expenditures cuts, working hours reduction which encourages full revealing the creative and intellectual potential of every employee.

Efficient employment represents the state of the employment market when the balance of interests of the labour force, employers and state is achieved and when the national economics hits maximal results of social and economic development with the least resources consumption rate with ensuring the equal and proportional territorial, interindustry and vocational and qualificational division of labour.

The following main groups of factors influencing the efficient employment formation process are operating in the economy of Ukraine: demographic (processes of population reproduction of population, migration processes), social (reasons for involving working-age population in the employment), economic (economy development, remuneration, technological level of production means etc.), organizational and administrative (legal regulation of labour market).

Due to the aforementioned factors unused labour reserves were created on the territory of Ukraine. Hence it is necessary to eliminate the shortcomings in the location of economy sectors production by using developments of the scientifically substantiated systems for public and private production.

*Переклад виконано в Агенції перекладів PIO
www.pereklad.lviv.ua*

Ефективна зайнятість в економіці України

Василь Олексюк¹, Олександр Опольський²

¹Кафедра економічної теорії та менеджменту,
ЧНУ ім. Ю. Федьковича. УКРАЇНА м. Чернівці,
вул. Кармелюка 10, кв. 1.
E-mail: gnat27@rambler.ru

²Кафедра економіки підприємства
Буковинської державної фінансової академії.
УКРАЇНА м. Чернівці, вул. Кармелюка 10, кв. 1.,
E-mail: opolsan@mail.ru

*В статті розглянуто зміст поняття ефективної
зайнятості та її особливості в економіці України.*

Ключові слова – ефективна зайнятість, фактори формування ефективної зайнятості.

I. Вступ

На стабільність та інтенсивність розвитку економіки держави впливає багато факторів, які характеризуються макроекономічними показниками. Одними з них є показники зайнятості населення, які характеризують рівень залучення населення до процесу суспільного виробництва. Рівень зайнятості впливає на соціальну стабільність в державі, відображає ефективність організації системи народного господарства. Особливого гостро проблеми зайнятості постають в умовах економічної кризи, коли відбувається спад товарного виробництва та на цій основі вивільнення частини населення, тобто зростання безробіття. В такій ситуації важливу роль відіграє держава, яка через механізми регулювання ринку праці може вплинути на рівень зайнятості та тим самим спрямувати його в напрямку до забезпечення ефективної зайнятості.

Основні завдання держави в сфері забезпечення зайнятості населення полягають у формуванні, розподілі, перерозподілі й використанні трудового потенціалу з метою економічного зростання та підвищення добробуту кожного працівника. Водночас зайнятість населення формується під впливом соціальних та економічних умов життєдіяльності окремих регіонів, специфіки діяльності окремих галузей та національних традицій ведення господарства.

II. Ефективна зайнятість в економіці України

Ефективна зайнятість забезпечує баланс між попитом і пропозицією робочої сили, відповідність наявної кількості робочих місць професійно-кваліфікаційному складу робочої сили, а також такий стан ринку праці, коли досягається збалансованість інтересів робочої сили, роботодавців та держави, при якій національна економіка досягає максимальних результатів соціально-економічного розвитку при найменших питомих витратах ресурсів із забезпеченням рівномірного та пропорційного територіального, міжгалузевого та професійно-кваліфікаційного поділу праці [1].

Рівень зайнятості в країні залежить від основних макроекономічних показників (загальних обсягів і темпів зростання виробництва, валового внутрішнього продукту, виробництва окремих галузей і сфер економіки, продуктивності праці, тощо). На основі яких можна робити висновок про ефективність зайнятості економічно активного населення.

В умовах перехідної економіки ефективна зайнятість спрямована на подолання наявних структурних деформацій та регресивних тенденцій розвитку ринку праці на основі виходу з економічної кризи, встановлення раціональних пропорцій попиту та пропозиції працездатного населення, зайнятості та безробіття. Основою формування ефективної зайнятості є активна політика держави. Вважається, що в ринкових умовах повна зайнятість передбачає забезпечення роботою всіх бажаючих працювати на будь-яких умовах, в будь-яких видах і формах, які влаштовують працівника і дають відповідний дохід та відповідають потребам соціально-економічного розвитку суспільства. За повної і ефективної зайнятості можливе безробіття, яке утримується на природному рівні. Забезпечення повної зайнятості населення та соціального захисту найбільш вразливих його верств є функцією державного регулювання, а забезпечення ефективної зайнятості та раціонального використання трудового потенціалу є завданням регіональних та галузевих структур, окремих підприємств [2].

Досягнення ефективної зайнятості в економіці України дасть змогу подолати наявні структурні деформації та регресивні тенденції розвитку ринку трудових ресурсів на основі виходу з економічної кризи, встановити раціональні пропорції попиту та пропозиції працездатного населення, зайнятості та безробіття. Основним завданням держави залишається вдосконалення мотиваційного механізму забезпечення зайнятості та самозайнятості населення як у містах, так і в сільській місцевості, сприяння формуванню активної позиції населення щодо пошуку гідної роботи.

В економіці України діє сукупність причин, які перешкоджають формуванню системи ефективної зайнятості [3]:

- сформований рівень населеності територій під впливом стихійного відтоку працездатного населення;
- розміщення галузей економіки по регіонах і зонах України;
- відставання багатьох районів, областей в розвитку продуктивних сил України по раціональному перерозподілу ресурсів праці;

- сезонність виробництва галузей економіки через яку трудовий потенціал не включено до процесу неперервного виробництва.

Для ліквідації їх негативних наслідків потрібно проводити виважену державну політику в сфері регулювання ринку праці, яка має стосуватися таких основних напрямків:

- створення умов для можливості самозайнятості безробітних;
- ефективної амортизаційної політики, яка впливає на вартість створення нових робочих місць та підвищення рівня технічної оснащеності підприємств;
- регулювання ринку освітніх послуг для вирівнювання попиту та пропозиції на ринку праці (за спеціальностями та кваліфікацією);
- гармонізації законодавчої бази регулювання соціально-трудоових відносин;
- розвиток системи соціального партнерства.

Забезпечення ефективної зайнятості має ґрунтуватися на системному та комплексному підході та забезпечувати розвиток складових людського потенціалу на усіх рівнях (держави, регіонів, підприємств) та сприяти всебічному розвитку особистості. При цьому мають враховуватися тенденції розвитку ринку праці, демографічні та міграційні процеси, нерівномірність розміщення продуктивних сил на території держави, процеси соціалізації громадян, інтеграційні процеси, тощо. За таких умов посилюється роль держави через зростання рівня безробіття та посилення соціальної напруги в суспільстві. Тому формування ефективної зайнятості в економіці держави, на нашу думку, є важливим фактором подальшого економічного зростання.

Література

- [1] Шубала І.В. Теоретичні дослідження змісту понять «зайнятість» та «ефективна зайнятість». // Економічні науки. Серія: Економічна теорія та економічна історія Збірник наукових праць. – 2009. – вип. 7. ч. 2.
- [2] Ковальський В., Коверзнев А. Регіональний ринок праці та особливості його формування і регулювання // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 4. – С. 3–7.
- [3] Олійник Т.І., Носатий О.О. Теоретичні основи формування ефективної зайнятості. // Вісник Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія "Економічні науки". – 2010. – № 11.